

РЕШЕНИЕ

№ 3729

гр. София, 04.02.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 40 състав,
в публично заседание на 23.01.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Диляна Николова

при участието на секретаря Елица Делчева, като разгледа дело номер **10547** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във вр. с чл.40, ал.1 от Закона за достъп до обществена информация /ЗДОИ/.

Образувано е по жалба на Фондация „За споделено родителство”, подадена чрез адв.П. Б. – САК, срещу отказ на председателя на Държавна агенция за закрила на детето /ДАЗД/ за предоставяне на достъп до обществена информация по заявление вх.№ ЗДОИ-18/27.09.2024г., обективиран в негово Решение № РД-12-14/08.10.2024г., с искане за отмяната му като незаконосъобразен.

От фактическа страна в жалбата се излага, че с цитираното заявление оспорващият е поискал предоставяне по реда на ЗДОИ на посочената в заявлението информация. С Решение № РД-12-14/08.10.2024г. на ответника заявлението в частта му по т.1 – 3 било изпратено по компетентност на Националния статистически институт по реда на чл.32 ЗДОИ, а по отношение на поисканата с него информация по т.4 и т.5 бил предоставен пълен достъп до наличната в ДАЗД информация. Последната се изчерпвала с предоставянето на „Методическо указание за работа по случаи на деца в риск от родителско отчуждение”, както и План за действие за изпълнение на националната програма за превенция на насилието и злоупотребата с деца 2023-2024г., които вече били достъпни. Освен това по т.5 от заявлението председателят на ДАЗД отговорил, че съгласно чл.9, ал.3 от Конвенцията на ООН за правата на детето държавите – страни по конвенцията, зачитат правото на детето, което е отделено от единия или от двамата родители, да поддържа лични отношения и

пряк контакт с двамата си родители редовно, освен ако това противоречи на висшите интереси на детето, без да посочи нито една конкретна мярка, с която се изпълнява тази политика. Предвид това жалбоподателят намира, че е постановен отказ по заявлението му в посочената част, който е изцяло незаконосъобразен, тъй като са налице противоречия с материалноправните норми и несъответствие с целта на закона. Намира, че без да е налице посочената информация в ДАЗД, тя не би могла да изпълнява правомощията си по чл.17а от Закона за закрила на детето. Оспорва, предвид това, Решение № РД-12-14/08.10.2024г. в неговата цялост като намира, че именно адресатът на заявлението му е компетентен да отговори по него в цялост. Претендира присъждане на разноски. В съдебно заседание, редовно и своевременно призован, не се представлява.

Ответникът по оспорването, чрез юрк.И. в съдебно заседание, моли жалбата да бъде отхвърлена като неоснователна. Поддържа, че по отношение на поисканата с т.1 – 3 със заявлението информация същата не е налична в ДАЗД, поради което заявлението е препратено по компетентност на НСИ, а по т.4 и т.5 цялата налична информация е предоставена на заявителя. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение. В условията на евентуалност заявява възражение за прекомерност на заплатеното от жалбоподателя адвокатско възнаграждение.

Прокурор от Софийска градска прокуратура, редовно призована, не взема участие в производството по делото и не изразява становище по законосъобразността на оспорения акт.

Съдът, като се запозна с изложеното в жалбата, становището на ответника и доказателствата по делото, намира за установено следното от фактическа и правна страна:

На 27.09.2024г. жалбоподателят подал по електронна поща заявление за достъп до обществена информация, с което поискал предоставяне по реда на ЗДОИ следната информация:

1. Колко разводи и раздели на родителски двойки на година има в България през последните пет години и какви са тенденциите за следващите пет години?
2. Колко деца в България живеят в нуклеарни семейства /майка, баща и деца заедно/, колко в монопарентални /детето живее предимно при единия родител, а другия вижда само в уикенди, по празници и през ваканциите/ и колко деца биват отглеждани при условията на споделено родителство /детето живее при всеки от родителите си не по-малко от 35% на годишна база/?
3. Колко деца в България са отчуждени от единия си родител и по своя воля не желаят да имат контакти с отчуждения родител?
4. Какви мерки предприема Република България и в частност ДАЗД за решаване проблема с родителското отчуждение? Каква е резултатността на тези мерки? Колко случая са разрешени и колко време средно отнема разрешаването на един случай на родителско отчуждение?
5. Каква е политиката на ДАЗД по отношение на практикуването на споделено родителство от разделени родителски двойки?

Като предпочитана форма на достъп заявителят е посочил предоставянето по електронен път на посочения в заявлението електронен адрес.

По това заявление е постановено Решение № РД-12-14/08.10.2024г. на председателя на ДАЗД, с което са отделени материалите по образуваната по заявлението преписка в частта по т.1-3 от него и са изпратени по компетентност на НСИ на основание чл.32

ЗДОИ, а в частта по т.4 и т.5 е предоставен пълен достъп до наличната в ДАЗД информация. Посочено е, че по инициатива на ДАЗД и в партньорство с Агенцията за социално подпомагане се актуализира Методическото указание за работа по случаи на деца в риск от родителско отчуждение, предназначено преди всичко за специалистите в отделите „Закрила на детето”, както и за представители на институции и социални услуги за деца. В Плана за действие и изпълнение на Националната програма за превенция на насилието и злоупотребата с деца 2023 – 2024г. са заложили мерки и дейности, включващи мониторинг и по прилагане на методическото указание за работа и механизъм за работа и сътрудничество между институциите. Посочено е също, че в ДАЗД не се води статистика относно броя на решените случаи на родителски конфликти.

Въз основа на така установеното съдът обосновава следните правни изводи:

Съгласно разпоредбата на чл.2, ал.1 ЗДОИ обществена информация по смисъла на този закон е всяка информация, свързана с обществения живот в Република България и даваща възможност на гражданите да си съставят собствено мнение относно дейността на задължените по закона субекти. Тази информация може да се съдържа в документи или други материални носители, създавани, получавани или съхранявани от задължените по ЗДОИ субекти. Следователно обществена информация съставляват всички данни относно обществения живот, съдържащи се в документи и други материални носители на данни, създавани, получавани или съхранявани от задължения субект. Обществената информация бива официална – информацията, която се съдържа в актовете на държавните органи и на органите на местното самоуправление при осъществяване на техните правомощия /чл.10 ЗДОИ/ и служебна - която се събира, създава и съхранява във връзка с официалната информация, както и по повод дейността на органите и на техните администрации /чл.11 ЗДОИ/.

Държавната агенция за закрила на детето е специализиран орган на Министерския съвет за ръководство, координиране и контрол в областта на закрилата на детето – чл.17 от Закона за закрила на детето /ЗЗДт/, като правомощията на председателя на ДАЗД са разписани в чл.17а, ал.1 от закона. Безспорно търсената с т.1 – 3 от заявлението информация е от значение за упражняване дейността на ДАЗД, разписана в нормативния акт, но последният не предвижда задължение за събирането и обобщаването ѝ от агенцията. Тази информация представлява статистически данни, които не са резултат от дейността на агенцията и не може да изпълни целта, обективизирана в чл.2, ал.1 ЗДОИ, а именно да даде възможност на заявителя да си състави собствено мнение относно дейността на задължения по ЗДОИ субект. След като информацията не е обществена, поради отсъствието на посочения елемент, то и задълженият субект не дължи предоставянето ѝ по реда на ЗДОИ. Въпреки това и позовавайки се на разпоредбата на чл.32 ЗДОИ ответникът е изпратил заявлението в посочената част на Националния статистически институт, с оглед правомощията на последния по чл.7 от Закона за статистиката. Съгласно чл.32, ал.1 ЗДОИ, когато органът /до когото е подадено заявлението за достъп до обществена информация/ не разполага с исканата информация, но има данни за нейното местонахождение, в 14-дневен срок той препраща заявлението като уведомява заявителя за това. Съдебната практика е константна по въпроса, че актовете /писма, решения, заповеди и пр./, с които се изпраща заявление по ЗДОИ или част от него на друг орган на основание чл.32 ЗДОИ не представляват отказ за предоставяне на достъп до обществена информация по см. на чл.38 ЗДОИ, съответно не подлежат на

самостоятелен съдебен контрол и жалбата в посочената част е недопустима – в този см. Определение № 8183 от 03.07.2024г. по адм. д. № 5849/2024г., Определение № 6992 от 07.06.2024г. по адм. д. № 5358/2024г., Определение № 3202 от 18.03.2024г. по адм. д. № 2174/2024г., всички на V отд. на ВАС.

В останалата част от заявлението – т.4 и т.5, търсената информация представлява обществена такава по дефиницията на чл.2, ал.1 ЗДОИ от вида служебна обществена информация, която подлежи на предоставяне по реда на този закон. Доколкото се твърди отказ от предоставянето ѝ, съдът приема, че жалбата в посочената част е допустима като подадена срещу подлежащ на оспорване акт, от надлежна страна, за която е налице правен интерес от оспорването и в преклузивния 14-дневен срок, а разгледана по същество неоснователна.

Съгласно разпоредбата на чл.3, ал.1 ЗДОИ задължени субекти за предоставяне на достъп до обществена информация са държавните органи, техните териториални звена и органите на местно самоуправление в Република България. Според чл.19, ал.1 и ал.2 от Закона за администрацията органите на изпълнителната власт са централни и териториални като централни органи на изпълнителната власт са Министерският съвет, министър-председателят, заместник-министър председателите и министрите, а според ал.4 на с.р. за органи на изпълнителната власт се считат и председателите на държавните агенции, държавните комисии, изпълнителните директори на изпълнителните агенции, ръководителите на държавни институции, създадени със закон или с постановление на Министерския съвет, които имат функции във връзка с осъществяването на изпълнителната власт.

Следователно председателят на Държавната агенция за закрила на детето като орган на изпълнителната власт по см. на чл.19, ал.4, т.1 ЗАдм е задължен субект по см. на чл.3, ал.1 ЗДОИ и в това качество дължи разглеждане и произнасяне по подаденото до него от жалбоподателя заявление вх.№ ЗДОИ-18/27.09.2024г., което правомощие той е упражнил своевременно, съответно оспореното решение е издадено от компетентен административен орган в пределите на предоставената му власт.

Решението е издадено в изискуемата писмена форма и съдържа задължителните реквизити по чл.59, ал.2 АПК. При издаването му не са допуснати нарушения на административнопроизводствените правила, които да бъдат определени като съществени и съответно да мотивират отмяната на акта само на това основание. Правилно е приложен материалният закон.

По т.4 от заявлението – „Какви мерки предприема Република България и в частност ДАЗД за решаване проблема с родителското отчуждение? Каква е резултатността на тези мерки? Колко случая са разрешени и колко време средно отнема разрешаването на един случай на родителско отчуждение?“ ответникът е посочил, че е разработена Национална програма за превенция на насилието и злоупотребата с деца, План за действие и изпълнение на тази програма, Методическо указание за работа по случаи на деца в риск от родителско отчуждение и Механизъм за работа и сътрудничество по същия въпрос, т.е. е предоставил наличната при него информация.

Следва да се посочи, че съгласно чл.17а, ал.1, т.1, 2 и 3 ЗЗДт председателят на ДАЗД разработва съвместно с министъра на труда и социалната политика, министъра на здравеопазването, министъра на образованието и науката, министъра на правосъдието, министъра на вътрешните работи, министъра на културата, министъра на финансите, министъра на младежта и спорта, управителя на Националния осигурителен институт, секретаря на Централната комисия за борба срещу

противообществените прояви на малолетните и непълнолетните към Министерския съвет и с Националното сдружение на общините в Република България държавната политика за закрила на детето; разработва и контролира изпълнението на национални и регионални програми за осъществяване закрилата на детето; наблюдава и анализира провеждането на държавната политика за закрила на детето, дава методически указания на отделите "Закрила на детето" в дирекциите "Социално подпомагане" и осигурява методическото ръководство по спазване правата на детето. Съгласно разписаното в закона ДАЗД има по-скоро аналитични функции и осъществяване на методическо ръководство като същинските правомощия по решаване на конкретните случаи законът е предоставил на отделите „Закрила на детето” в Дирекциите „Социално подпомагане” към Агенцията за социално подпомагане – чл.21 ЗЗДт.

Действително ДАЗД е задължена да извършва контрол чрез организиране на проверки за спазване правата на детето от всички държавни, общински и частни училища, детски градини и ясли, центровете за подкрепа за личностно развитие, лечебни заведения, дирекции "Социално подпомагане", доставчици на социални услуги за деца и на юридически лица с нестопанска цел, работещи в сферата за закрила на детето, и при установяване на нарушение да дава задължителни предписания за отстраняването им /чл.17а, ал.1, т.14 ЗЗДт/, но при липса на водена статистика и липса на разписано задължение за създаването и поддържането ѝ, няма как задълженият субект да предостави на заявителя информация, с която не разполага, респ. при наличие на такава да бъде задължен да я обобщи и предостави във вида, поискан от заявителя за нуждите на производството.

Отделно от горното и във връзка с т.5 от заявлението, следва да се посочи, че упражняването на родителските права е регламентирано в Семейния кодекс като разделените двойки могат да постигнат съгласие по този въпрос, само в който случай може да се „практикува” т.нар. споделено родителство – Тълкувателно решение № 1 от 03.07.2017г. по тълк. д. № 1/2016г., ОСГК на ВКС и то след одобряване на постигнатото споразумение от съда. ДАЗД не би могла да има политика по този въпрос, различна от разписаното в закона, нито да иззема правомощията на съда.

В контекста на изложеното съдът намира, че ответникът е предоставил наличната дължима информация по заявлението. Непредоставянето на друга конкретна информация във връзка с т.4 и т.5 от заявлението по същество представлява отказ, но в случая освен посоченото във връзка с воденето на статистическа отчетност е налице и основанието по чл.37, ал.1, т.1, предл.посл. ЗДОИ, тъй като чл.13, ал.2 изключва предоставяне на достъп до служебна обществена информация, когато тя: 1. е свързана с оперативната подготовка на актовете на органите и няма самостоятелно значение (мнения и препоръки, изготвени от или за органа, становища и консултации); 2. съдържа мнения и позиции във връзка с настоящи или предстоящи преговори, водени от органа или от негово име, както и сведения, свързани с тях, и е подготвена от администрациите на съответните органи. В случая изрично в решението е посочено, че във връзка със случаите на деца, въввлечени в родителски конфликти е изготвен проект на споразумение за взаимодействие на местно, регионално и национално ниво, с разписани отговорности и действия за всяка една от институциите като е налице принципно съгласие от всички ангажирани ведомства, но поради нестабилната политическа обстановка подписването на споразумението е отложено във времето, т.е. тази информация не може да бъде предоставена, поради наличието на ограничението по чл.13, ал.2 ЗДОИ.

По тези съображения съдът намери жалбата в допустимата ѝ част за неоснователна и като такава тя следва да бъде отхвърлена.

При този изход на делото на ответника се следват разноски за юрисконсултско възнаграждение, което следва да бъде определено на 100 лева, на основание чл.24 НЗПП, вр. чл.37 ЗПП, вр. чл.143, ал.3 АПК, с оглед липсата на фактическа и правна сложност на спора.

Водим от горното и на основание чл.159, т.1, чл.172, ал.2 и чл.143, ал.3 АПК, Административен съд София-град, Второ отделение, 40-ти състав

РЕШИ:

ОСТАВЯ БЕЗ РАЗГЛЕЖДАНЕ жалбата на Фондация „За споделено родителство” срещу Решение № РД-12-14/08.10.2024г. на председателя на Държавна агенция за закрила на детето в частта по т.1 – 3 от заявление вх.№ ЗДОИ-18/27.09.2024г. и ПРЕКРАТЯВА производството по делото в посочената част.

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Фондация „За споделено родителство” срещу Решение № РД-12-14/08.10.2024г. на председателя на Държавна агенция за закрила на детето в частта по т.4 и т.5 от заявление вх.№ ЗДОИ-18/27.09.2024г.

ОСЪЖДА Фондация „За споделено родителство”, ЕИК[ЕИК], да заплати на Държавната агенция за закрила на детето сумата в размер на 100 /сто/ лева, представляваща разноски по производството.

Решението в частта, с която е прекратено производството по делото, може да бъде обжалвано с частна жалба в 7-дневен срок от съобщаването му, чрез Административен съд София-град пред Върховния административен съд. В останалата му част решението е окончателно и не подлежи на обжалване, по арг. от чл.40, ал.3 ЗДОИ.

Решението да се съобщи на страните чрез изпращане на препис от него по реда на чл.137 АПК.

Съдия: